

پاسخنامه درس اول: آفریدگار زیبایی

ساده

۱- با توجه به درس «آفریدگار زیبایی»، رنگ های آتشین و پرستوهای مهاجر روی سیم های برق، در نقاشی مربوط به کدام فصل دیده می شوند؟

پاسخ: با توجه به درس «آفریدگار زیبایی»، رنگ های آتشین و پرستوهای مهاجر روی سیم های برق، مربوط به نقاشی پاییز هستند.

۲- اگر هر کدام از کلمات زیر را طبقه بندی کنیم، کدام کلمه در هیچ کدام از طبقه ها قرار نمی گیرد؟
«خودرو - شیر پاکتی - هواپیما - شیر جنگل - فیل - قطار - سنجاب»

پاسخ:

«شیر پاکتی» در هیچ کدام از طبقه ها قرار نمی گیرد.

۳- ابیات زیر را معنی کنید.

الف، به مادر گفتم «آخر این خدا کیست؟ / که هم در خانه ی ما هست و هم نیست

ب، خدا در رنگ و بوی گل نهان است / بهار و باغ و گل از او نشان است

پ، برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

ت، دل هر غنچه تپید / رنگ گلبرگ پرید

پاسخ:

الف، به مادر گفتم: خداوند کیست که حضور او را در خانه می شود احساس کرد اما دیده نمی شود.

ب، خداوند در میان رنگ و بوی گل پنهان است و زیبایی های طبیعت نشانه ی وجود اوست.

پ، هر برگی از درختان در نظر انسان باهوش مانند دفتری است که باعث شناخت خدا می شود. (با تفکر در آفرینش می توان خدا را شناخت)

ت، دل غنچه به تپش افتاد و گلبرگ رنگش پرید. (غنچه و گلبرگ ترسیدند)

(بیان مفهوم صحیح با جملات دیگر هم صحیح است.)

۴- چه تعداد از واژه های زیر از نظر املائی نادرست نوشته شده است؟

«صحبت- تصمیم- هشرات- بوته های انبوه- ارقوانی- لذت»

پاسخ: املائی صحیح کلمات نادرست: حشرات- ارغوانی

۵- شاعر شعر «خبر داغ» چه کسی است؟

پاسخ: شعر «خبر داغ» را «شکوه قاسم نیا» سروده است.

متوسط

۶- معنی واژه های زیر را بنویسید.

رمه: گریخت: غوک: زینت داد:

گلگون: تاب نیاوردند: ارغوانی: چیره دست:

پاسخ:

رمه: گله ی گوسفند

گریخت: فرار کرد

غوک: قورباغه

زینت داد: آراست، تزئین کرد

گلگون: قرمز ، سرخ

تاب نیاوردند: تحمل نکردند ، طاقت نیاوردند

ارغوانی: رنگ قرمز مایل به بنفش

چیره دست: ماهر

(کلماتی که دو معنی دارند، ذکر یک مورد کافی است.)

۷- هر عبارت را به واژه‌ی مناسب آن وصل کنید (۳ مورد اضافی است.)

شاعر شعر خبر داغ کلاغ

فصل مهاجرت پرستوها خورشید

داور فصل‌ها پروین دولت آبادیخبررسان پاییز

خبر رسان پاییز بهار

شکوه قاسم نیا

پاییز

شاپرک

پاسخ: شاعر شعر خبر داغ ← شکوه قاسم نیا

فصل مهاجرت پرستوها ← پاییز

داور فصل‌ها ← خورشید

خبررسان پاییز ← کلاغ

۸- مفهوم ضرب المثل «ماهی را هر وقت از آبگیری تازه است.» چیست؟

پاسخ: مفهوم ضرب المثل: برای شروع کارهای خوب، هیچ وقت دیر نیست.

۹- ویرگول نشانه‌ی است.

پاسخ: ویرگول، نشانه‌ی مکث کوتاه است.

۱۰- معنی کلمه‌ی «مهر» در عبارت زیر کدام است؟

«خورشید ابرها را کنار زد و نگاهی به تصویرهای نقّاشی انداخت. در زیر نگاه پر مهر او دشت‌ها و جنگل‌ها زیباتر خود نمایمی کردند.»

پاسخ: نگاه پرمهر ← نگاه توأم با مهربانی

۱۱- هر کدام از ویژگی های «قشر نازکی از یخ روی سطح رودخانه، تغییر رنگ برگ درختان، وجود میوه های بسیار بر روی درختان»، به ترتیب مربوط به کدام یک از فصول سال هستند؟

پاسخ: قشر نازکی از یخ روی سطح رودخانه ویژگی زمستان، تغییر رنگ برگ درختان ویژگی پاییز و میوه های بسیار بر روی درختان ویژگی تابستان است.

۱۲- معنی شعر زیر چیست؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

پاسخ: شعر صورت سؤال بیانگر این است که تمام آفریده های خداوند برای انسان دانا، نشانه ای برای شناخت خداوند است.

۱۳- در متن زیر چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«زمستان اوّل ابرهای زخیم خاکستری رنگی در آسمان پهن کرد و زمین را از نظر خورشید ناپدید ساخت. او در یک روز تمام سطح زمین را به رنگ سفید درآورد و رودخانه ها را با غشر نازکی از یخ، برآق کرد.»

پاسخ: املای «زخیم، سطح و غشر» نادرست و شکل درست آن ها، به ترتیب «ضخیم، سطح و قشر» است.

دشوار

۱۴- برای هر کدام از کلمات زیر دو هم خانواده بنویسید.

(۱) تصویر: (۲) سطح:

(۳) معرفت: (۴) مزارع:

(۵) منظره: (۶) معلوم:

(۷) قطره: (۸) اثر:

پاسخ:

(۱) تصویر: مصوّر، تصور (۲) سطح: سطوح، مسطح

(۳) معرفت: عرف، عرفان (۴) مزارع: مزرعه، زراعت

۵، منظره: نظاره، نظر ۶، معلوم: علوم، معلّم

۷، قطره: قطرات، مقطر ۸، اثر: تاثیر، مؤثر

۱۵- متن زیر در مورد نویسنده ی کدام داستان نوشته شده است؟

«این نویسنده پس از پذیرش دین اسلام از فرانسه به ایران آمد و اکنون ساکن تهران است و برای کودکان می نویسد.»

پاسخ: متن صورت سؤال درباره ی کلر (سمیه) ژوبرت نویسنده ی داستان «در جست وجو» است.

ساده

۱۶- با مرتب کردن حروف درهم ریخته ی زیر، کدام کلمه ساخته می شود؟

«ر-د-ی-ش-خ-د»

۱) می درخشد ۲) درخشان ۳) درخشید ۴) خورشید

گزینه درست: گزینه ی «۲»

با حروف صورت سؤال، واژه ی «درخشید» ساخته می شود.

۱۷- با مرتب کردن حروف درهم ریخته ی زیر، کدام کلمه ساخته می شود؟

«و-ب-ن-ص-ر»

۱) صنوبر ۲) منصور ۳) صبوری ۴) نصیر

گزینه درست: گزینه ی «۱»

با حروف صورت سؤال، واژه ی «صنوبر» ساخته می شود.

۱۸- مراحل نوشتن یک بند را به ترتیب در نظر بگیرید. اولین مرحله در کدام گزینه آمده است؟

۱) تکمیل جمله ی موضوع ۲) محدود کردن موضوع کلی

۳) انتخاب موضوع ۴) نوشتن جمله ی موضوع

گزینه درست: گزینه ی «۳»

مراحل نوشتن یک بند عبارت اند از:

۱) انتخاب موضوع

۲) محدود کردن موضوع کلی

۳) نوشتن جمله ی موضوع

۴) نوشتن بقیه ی جمله ها در تکمیل جمله ی موضوع

۱۹- رابطه ی میان کلمات کدام گزینه با سایر گزینه ها تفاوت دارد؟

۱) شروع - آغاز ۲) زینت - آرایش

۳) دشوار - آسان ۴) گریختن - فرار کردن

گزینه درست: گزینه ی «۳»

در گزینه های ۱، ۲ و ۴ کلمات هم معنی هستند، اما کلمات گزینه ی ۳ مخالف (متضاد) می باشند.

۲۰- متن زیر، کدام یک از ویژگی های خداوند را بیان می کند؟

«گفتم: اگر باران بر درختان و دانه ها نمی بارید، آن ها تشنه می ماندند؛ رود ها و دریا ها خشک می شدند و هیچ انسان و حیوانی زنده نمی ماند. در این هنگام، ابر غرید و گفت: خدا دوست انسان هاست. اگر لطف خدا نبود، هیچ ابری نمی بارید.»

۱) بخشنده گی ۲) بردبار بودن ۳) یکتا بودن ۴) دانا بودن

گزینه درست: گزینه ی «۱»

مفهوم متن صورت سؤال، مربوط به بخشنده گی خداوند است.

۲۱- در کدام گزینه، هر دو کلمه از نظر املایی درست نوشته شده اند؟

۱) حشرات - ارقوانی ۲) عاقبت - همله ۳) محکم - ضعیف ۴) معذرت - حاطر

گزینه درست: گزینه ی «۳»

صورت صحیح کلمات نادرست:

گزینه ی ۱: ارغوانی / گزینه ۲: حمله / گزینه ی ۴: حاضر

۲۲- با توجه به درس «آفریدگار زیبایی»، جای خالی عبارت زیر با کدام گزینه کامل می شود؟

«..... برای کار خود، رنگ های آتشین انتخاب کرد و اول به سراغ جنگل رفت؛ بعضی از درختان را با رنگ زرد لیمویی پوشاند.»

- (۱) پاییز (۲) تابستان (۳) بهار (۴) زمستان

گزینه درست: گزینه ی «۱»

پاییز برای کار خود، رنگ های آتشین انتخاب کرد و اول به سراغ جنگل رفت؛ بعضی از درختان را با رنگ زرد لیمویی پوشاند.

۲۳- در کدام گزینه، کلمه ای وجود دارد که با سایر کلمات هماهنگ نیست؟

- (۱) نخ- سوزن- پارچه- دیوار (۲) سیمان- سنگ- گچ- آجر
(۳) اتوبوس- کامیون- موتورسیکلت- تاکسی (۴) پاک کن- جامدادی- خودکار- دفتر

گزینه درست: گزینه ی «۱»

«نخ، سوزن و پارچه» از ابزار تهیه ی لباس هستند، اما «دیوار» با این کلمات ارتباطی ندارد.

۲۴- در کدام مصراع، دو کلمه ی مخالف هم وجود ندارد؟

- (۱) ز دانش دل پیر، برنا بود
(۲) تا که از خواب، شیر شد بیدار
(۳) قربان مهربانی و لطف و صفای تو
(۴) گاه اوج خنده ی ما گریه است

گزینه درست: گزینه ی درست «۳»

در عبارت گزینه ی ۳، کلمات مخالف وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: کلمه های پیر و برنا، مخالف هم هستند.

گزینه ی ۲: کلمه های خواب و بیدار مخالف هم هستند.

گزینه ی ۴: کلمه های خنده و گریه مخالف هم هستند.

۲۵- در کدام گزینه، کلمه ای وجود دارد که با بقیه ی واژه ها ارتباط ندارد؟

۱) قناری _ بلبل _ ستاره _ کبوتر ۲) تابستان _ زمستان _ پاییز _ بهار

۳) دایره _ مثلث _ لوزی _ مربع ۴) گوش _ بینی _ دست _ پا

گزینه درست: گزینه ی «۱»

«قناری، بلبل و کبوتر» هر سه جزء پرندگان هستند، اما «ستاره» یکی از اجرام آسمانی است و در گروه آن ها جای ندارد.

۲۶- با توجه به درس «آفریدگار زیبایی»، رنگ های آتشین و پرستوهای مهاجر روی سیم های برق، در نقاشی مربوط به کدام فصل دیده می شوند؟

۱) پاییز ۲) تابستان ۳) بهار ۴) زمستان

گزینه درست: گزینه ی ۱

با توجه به درس «آفریدگار زیبایی»، رنگ های آتشین و پرستوهای مهاجر روی سیم های برق، مربوط به نقاشی پاییز هستند.

۲۷- معنی کدام کلمه درست بیان شده است؟

۱) نیلی: رنگ قرمز مایل به بنفش ۲) چیره دست: قوی

۳) آویخت: فرار کرد ۴) جلا دادن: صاف و برّاق کردن

گزینه درست: گزینه ی ۴

معنای صحیح کلماتی که نادرست معنا شده اند:

گزینه ی ۱: نیلی: رنگ آبی تیره یا کبود

گزینه ی ۲: چیره دست: ماهر، زبردست، استاد

گزینه ی ۳: آویخت: آویزان کرد، آویزان شد

۲۸- کدام گزینه، جزء انواع آب و هوا نیست؟

- (۱) توفانی (۲) بارانی (۳) صبحگاهی (۴) ابری

گزینه درست: گزینه ی ۳

صبحگاهی یک نوع آب و هوا محسوب نمی شود.

۲۹- در کدام گزینه، کلمه ای وجود دارد که با سایر واژه های آن گزینه ارتباط ندارد؟

- (۱) سیب- گلابی- هلو (۲) درخت- کوسه- نهنگ

- (۳) قرقی- شاهین- عقاب (۴) قل ممو- رنگ- بوم

گزینه درست: گزینه ی ۲

کوسه و نهنگ حیوان هستند، اما درخت جزء حیوانات نیست.

۳۰- در کدام گزینه، واژه ها از کوچک به بزرگ مرتب شده اند؟ (از سمت راست)

- (۱) مدرسه - حیاط - کلاس (۲) شهر - روستا - کشور

- (۳) برگ - شاخه - درخت (۴) ماه - روز - سال

گزینه درست: ۳

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: کلاس - حیاط - مدرسه

گزینه ی ۲: روستا - شهر - کشور

گزینه ی ۴: روز - ماه - سال

۳۱- چه تعداد از واژه های زیر از نظر املایی نادرست نوشته شده است؟

«صحبت- تصمیم- هشرات- بوته های انبوه- ارقوانی- لذت»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه درست: گزینه ی ۲

املاي صحيح کلمات نادرست:

حشرات- ارغواني

۳۲- شاعر شعر «خدا» و «خبر داغ» به ترتيب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) پروين اعتصامي- شکوه قاس منيا
(۲) پروين اعتصامي- ناصر کشاورز
(۳) پروين دولت آبادي- ناصر کشاورز
(۴) پروين دولت آبادي- شکوه قاسم نيا

گزینه درست: گزینه ی ۴

شعر خدا ← پروين دولت آبادي

شعر خبر داغ ← شکوه قاسم نيا

۳۳- «شهریار» شهرت شاعری است و «مثنوی معنوی» از آثار می باشد.

- (۱) گلچين گيلاني- سعدی
(۲) گلچين گيلاني- حبيب يغمایي
(۳) قيصير امين پور- سعدی
(۴) محمدحسين بهجت تبريزي- مولوی

گزینه درست: گزینه ی ۴

«شهریار»، شهرت شاعری «محمدحسين بهجت تبريزي» است و «مثنوی معنوی» از آثار «مولوی» می باشد.

۳۴- کدام فصل از رنگ های آتشين مثل «زرد ليمویی، ارغواني و قرمز روشن» استفاده کرد و به رنگ درخت های کاج، سرو و صنوبر دست نزد؟

- (۱) بهار (۲) تابستان (۳) پاييز (۴) زمستان

گزینه درست: گزینه ی ۳

فصل پاييز برای نقاشی خود از رنگ های آتشين مثل زرد ليمویی، ارغواني و قرمز روشن استفاده کرد و به رنگ درخت های کاج، سرو و صنوبر دست نزد.

۳۵- قطعه شعر کدام گزینه به شکل کاملاً درست و دقيق نيامده است؟

- (۱) دل هر غنچه تپيد / رنگ گلبرگ پريد // برگ، بی حوصله شد / سبزه، خميازه کشيد

۲) آهو از شیر گریخت / گلّه برگشت به ده // عاقبت باز رسید / خبر از دشت به ده

۳) خبری داشت کلاغ / گفت در گوش درخت // برگ ها تک تک ریخت / از سر و دوش درخت

۴) شاپرک خواب نبود / پر زد از باغ و گذشت // هرچه را دید و شنید / برد تا پهنه ی دشت

گزینه درست: گزینه ی ۲

شکل درست و دقیق بیت اول گزینه ی ۲ به صورت زیر است:

«آهو از دشت گریخت / رمه برگشت به ده»

۳۶- در شعر «خدا» سروده ی «پروین دولت آبادی»، مادر به فرزندش می گوید خداوند را در کجا بجوید؟

۱) رنگ و بوی گل ۲) بهار ۳) باغ ۴) دل خود

گزینه درست: گزینه ی ۴

به من آهسته مادر گفت: «فرزند! خدا را در دل خود جوی، یک چند»

متوسط

۳۷- مفهوم بیت زیر چیست؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۱) درختان سبز شبیه دفترهای دانش آموزان هستند.

۲) انسان باید قدر نعمت های الهی را بداند.

۳) همه ی موجودات جهان، برای انسان دانا، دلیلی بر شناخت پروردگار و نشان دهنده ی قدرت خداوند هستند.

۴) شناخت گیاهان اهمّیت زیادی ندارد.

گزینه درست: گزینه ی ۳

مفهوم بیت صورت سؤال این است که تمام پدیده های جهان، از جمله درختان برای انسان دانا، دلیلی بر شناخت

پروردگار و نشانه ای از قدرت پروردگار هستی هستند.

۳۸- معنی صحیح کلمات (غوک، برکه، نظاره کردن، به ترتیب در کدام گزینه صحیح است؟

۱) قورباغه، گودی کوچک و عمیق در زمین که در آن آب جمع می شود، نظارت کردن

۲) نوعی پرنده، گودال بزرگ محل جمع شدن آب، نظارت کردن

۳) قورباغه، گودی کوچک و کم عمق در زمین که در آن آب جمع شده باشد، تماشا کردن

۴) نوعی پرنده، گودال کم عمق محل جمع شدن آب، تماشا کردن

گزینه درست: گزینه ی ۳

غوک: قورباغه/ برکه: گودی کوچک و کم عمقی از زمین که در آن آب جمع شده باشد. / نظاره کردن: نگاه کردن، تماشا کردن

۳۹- در متن زیر چند نادرستی املایی وجود دارد؟

زمستان اوّل ابرهای زخیم خاکستری رنگی در آسمان پهن کرد و زمین را از نظر خورشید ناپدید ساخت. او در یک روز تمام سطح زمین را به رنگ سفید درآورد و رودخانه ها را با غشر نازکی از یخ، برّاق کرد.

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

گزینه درست: گزینه ی ۳

املای «زخیم، سطح و غشر» نادرست و شکل درست آن ها، به ترتیب «ضخیم، سطح و قشر» است.

۴۰- معنی شعر زیر چیست؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۱) تمام آفریده های خداوند برای انسان دانا، نشانه ای برای شناخت خداوند است.

۲) تمام درختان پا زی همچون ورق های جدا شده ی دفتری هستند.

۳) رنگ سبز درختان را فقط انسان های دانا می بینند.

۴) خداوند، انسان های هوشیار را بسیار دوست دارد.

گزینه درست: گزینه ی ۱

شعر صورت سؤال بیانگر این است که تمام آفریده های خداوند برای انسان دانا، نشانه ای برای شناخت خداوند است.

۴۱- کلمه ی «فَعَّال»، با کدام کلمه هم معنی است؟

- (۱) سعی (۲) تنبیل (۳) پُرکار (۴) امید

گزینه درست: ۳

فَعَّال: کوشا و پرکار

۴۲- در متن زیر، از کدام علامت نگارشی استفاده نمی شود؟

موشکا با خود فکر کرد: «طفلکی بی بی... لابد به خاطر پیری است که به دنبال خدا نمی رود و فقط صدایش می زند.»
(۱) ؟ (۲) ! (۳) : (۴) .

گزینه درست: گزینه ی ۲

صورت کامل عبارت:

موشکا با خود فکر کرد: «طفلکی بی بی! لابد به خاطر پیری است که به دنبال خدا نمی رود و فقط صدایش می زند.»

۴۳- کدام گزینه مربوط به نقاشی پاییز است؟

(۱) وجود زنبورهای عسل و پروانه ها روی گل ها

(۲) خوشه های طلایی گندم

(۳) سرسبزی کاج ها

(۴) برآق کردن رودخانه با یخ

گزینه درست: گزینه ی ۳

پاییز به رنگ کاج ها و صنوبرها دست نزد. با خود گفت: «بگذار این ها همان طور که هستند، باقی بمانند.»

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: مربوط به فصل بهار است.

گزینه ی ۲: مربوط به فصل تابستان است.

گزینه ی ۴: مربوط به فصل زمستان است.

۴۴- کدام بیت دارای سه جمله است؟

۱) خبری داشت کلاغ / گفت در گوش درخت

۲) شاپرک خواب نبود / پر زد از باغ و گذشت

۳) خبر داغ کلاغ / ده به ده می پیچید

۴) باد، هوهو می کرد / ابر، هی می بارید

گزینه درست: گزینه ی ۲

بررسی گزینه ها:

گزینه ی ۱: خبری داشت کلاغ / گفت در گوش درخت (۲ جمله)

گزینه ی ۲: شاپرک خواب نبود / پر زد از باغ و گذشت (۳ جمله)

گزینه ی ۳: خبر داغ کلاغ / ده به ده می پیچید (۱ جمله)

گزینه ی ۴: باد، هوهو می کرد / ابر، هی می بارید (۲ جمله)

۴۵- علامت نگارشی در پایان کدام جمله با سایر جملات متفاوت است؟

۱) به راهی در سلیمان دید موری

۲) چرا باید چنین خونابه خوردن

۳) بخور در سفره ی ما هرچه خواهی

۴) مکن کاری که هوشیاران بخندند

گزینه درست: گزینه ی ۲

بررسی گزینه ها:

گزینه ی ۱: به راهی در سلیمان دید موری .

گزینه ی ۲: چرا باید چنین خونابه خوردن ؟

گزینه ی ۳: بخور در سفره ی ما هرچه خواهی .

گزینه ی ۴: مکن کاری که هوشیاران بخندند .

بنابراین، علامت نگارشی پایان جمله ی گزینه ی «۲» با سایر گزینه ها متفاوت است.

۴۶- عبارت زیر با کدام گزینه ارتباط ندارد؟

«خدا با چشم دیده نمی شود، ولی جهان پر از نشانه های خداست.»

۱) تو گفתי مهر با نتر از خدا نیست ۲) تو را دیدم، خدایت را ندیدم

۳) خدا در رنگ و بوی گل، نهان است ۴) بهار و باغ و گل از او نشان است

گزینه درست: گزینه ی ۱

عبارت صورت سؤال به مسئله ی قابل مشاهده نبودن خداوند (گزینه ی ۲) و وجود نشانه های خداوند در عالم (گزینه های ۳ و ۴) اشاره دارد.

۴۷- جاهای خالی متن زیر به ترتیب کدام نشانه های نگارشی قرار می گیرد؟

ریحانه کیمیا مریم و نرگس در حیاط نشسته بودند. مریم گفت چرا امروز زنگ آخر ورزش نداریم
.....

۱) ، ، : (؟) ۲) ، ، ؛ « ؟ »

۳) ، ، ؛ . « ؟ » ۴) ، ، : « ؟ »

گزینه درست: گزینه ی ۴

ریحانه، کیمیا، مریم و نرگس در حیاط نشسته بودند. مریم گفت: « چرا امروز زنگ آخر ورزش نداریم؟ »

۴۸- در میان عبارت های زیر، توصیف کدام فصل دیده نمی شود؟

الف) با رنگ سبز تیره، سراسر جنگل ها را رنگ آمیزی کرد.

ب) در اطراف گودال ها، گل های نرگس و بنفشه را پراکند.

ج) سطح رودخانه ها را با قشر نازکی از یخ براق کرد.

۱) زمستان ۲) بهار ۳) تابستان ۴) پاییز

گزینه درست: گزینه ی ۴

بررسی موارد:

الف، مربوط به تابستان است.

ب، مربوط به بهار است.

ج، مربوط به زمستان است.

بنابراین، هیچ یک از موارد مربوط به فصل پاییز نیستند.

۴۹- کدام یک از ابیات زیر، در وصف بهار سروده نشده است؟

۱) چون گل نوروز کند نافه (ماده ای خوش بو) باز / نرگس سرمست درآید به ناز

۲) خاموشی بلبلان مشتاق / در موسم (فصل) گل ندارد امکان

۳) داده عجب صفایی، باران به کشتزاران / فصل بهار این است، او دانه ی زمین است

۴) از دی (دیروز) که گذشت هر چه گویی خوش نیست / خوش باش و ز دی مگو که امروز خوش است

گزینه درست: گزینه ی ۴

در بیت گزینه ی ۴، هیچ نشانه ای از بهار وجود ندارد و تنها درباره ی خوشی در زمان حال صحبت شده است.

۵۰- از متن زیر، کدام گزینه برداشت می شود؟

«اینجا بود که بهار با خود گفت: بگذار خورشید به این تصویر نگاه کند و بگوید منظره ای زیباتر از این، می توان ساخت؟»

۱) زیبایی های فصل پا ز شکفت انگیز است.

۲) مناظر زیبا را فقط در فصل بهار می توان مشاهده کرد.

۳) بهار به کار خودش مطمئن بود.

۴) خورشید با درخشش خود، فصل بهار را زیباتر می کند.

گزینه درست: گزینه ی ۳

با توجه به متن صورت سؤال، بهار به کار خود اطمینان داشته است.

۵۱- معنی و مفهوم عبارت کدام گزینه نادرست است؟

۱) بهار و باغ و گل از او نشان است: بهار و گل ها و سرسبزی ها (طبیعت)، نشانه ای از وجود خداست.

۲) خدا را در دل خود جوی یک چند: خداوند را باید در دل خود جست و جو کنیم.

۳) دمی از بندگان خود جدا نیست: خدا لحظه ای بندگان خود را تنها نمی گذارد.

۴) که هم در خانه ی ما هست و هم نیست: خدا گاهی در کنار ما هست و گاهی نیست.

گزینه درست: گزینه ی ۴

معنی صحیح عبارت گزینه ی ۴: خداوند همیشه در کنار بندگان خود است. خدا را با چشم نمی شود دید، ولی همیشه در همه جا هست.

۵۲- مفهوم اصلی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۱) مهربانی خدا ۲) شناخت خدا ۳) زیبای یهای طبیعت ۴) شگفتی ساخت کاغذ از چوب درختان

گزینه درست: گزینه ی ۲

مفهوم اصلی بیت صورت سؤال این است که با مشاهده ی پدیده های طبیعت، می توان به شناخت خدا رسید.

۵۳- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

۱) انسان مؤمن فقط با دیدن برگ ها به شناخت خداوند پی می برد.

۲) فکر و اندیشه کردن در برگ درختان سبز، انسان را هوشیار می کند.

۳) برگ درختان سبز نشانه ای از شگفتی های آفرینش و زیبایی خالق است.

۴) از نظر انسان خردمند، برگ های درختان نشانه ای برای شناخت خداوند است.

گزینه درست: گزینه ی ۴

انسان خردمند و عاقل برگ های درختان را نشانه ای برای شناخت خداوند توانا می داند.

۵۴- با توجه به متن درس «آفریدگار زیبایی» در کدام گزینه، ویژگی ذکر شده با فصل داخل پرانتز هماهنگ نیست؟

۱) دستی به شاخه های درختان هلو، بادام و سیب برد و بر آن ها گردنبند هایی از گل های صورتی آویخت. (بهار)

۲) حشرات گوناگون، زنبورهای عسل و پروانه ها را روی گل ها، بلبل را روی شاخه، خرگوش را میان جنگل و غوک را در برکه نشانید. (تابستان)

۳) به رنگ کاج ها و سروها و صنوبرها دست نزد. (پاییز)

۴) سطح رودخانه ها را با قشر نازکی از یخ، برآق کرد. (زمستان)

گزینه درست: گزینه ی ۲

عبارت گزینه ی ۲ مربوط به فصل بهار است که به اشتباه به تابستان نسبت داده شده است.

۵۵- کدام گزینه، معنای همه ی کلمات صحیح آمده است؟

۱) نهان: مخفی _ دَم: لحظه _ غوک: مارمولک

۲) حدس زدن: پنداشتن _ پهنه: میدان _ جلا دادن: نشان دادن

۳) آویخت: آویزان شد _ فرصت: زمان _ بگشود: باز کرد

۴) دآوری: قضاوت کردن _ ارغوانی: آبی متمایل به سبز _ برافراشته: بالا برده

گزینه درست: گزینه ی ۳

معنای صحیح کلماتی که نادرست معنا شده اند:

گزینه ی ۱: غوک: قورباغه

گزینه ی ۲: جلا دادن: شفاف و پاکیزه کردن، صاف و براق کردن؛ گزینه ی ۴: ارغوانی: رنگ قرمز مایل به بنفش

۵۶- مفهوم عبارت «شاخه ها تاب نیاوردند و به سوی زمین خم شدند.» در کدام گزینه آمده است؟

۱) روی شاخه ها نمی توانستند تاب ببندند و به زمین می افتادند.

۲) شاخه ها سنگینی میوه ها را تحمل نکردند و به طرف زمین خم شدند.

۳) شاخه ها به خاطر پرنده هایی که روی آن ها لانه می ساختند، شکستند.

۴) شاخه های درختان با فرا رسیدن فصل تابستان خوش حال شدند و به احترام آن خم شدند.

گزینه درست: گزینه ی ۲

مفهوم عبارت صورت سؤال: «شاخه های درختان نتوانستند سنگینی میوه ها را تحمل کنند و به طرف زمین خم شدند.»

۵۷- حکایت «قوی ترین حیوان جنگل» به کدام مَثَل نزدیک است؟

۱) مرغ همسایه غاز است.

۲) سحر خیز باش تا کامروا باشی.

۳) دست بالای دست بسیار است.

۴) ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

گزینه درست: گزینه ی ۳

مفهوم حکایت «قوی ترین حیوان جنگل» و ضرب المثل گزینه ی «۳» این است که همیشه قوی تر و بالاتر از هر موجودی وجود دارد.

۵۸- در کدام گزینه، مفهوم ضرب المثل «دست بالای دست بسیار است» آمده است؟

۱) اگر دست روی دست بگذاریم و تلاش نکنیم، موفق نمی شویم.

۲) باید دست در دست هم، متحد باشیم.

۳) اگر دست در دست هم بگذاریم و تلاش کنیم، موفق خواهیم شد.

۴) همیشه چیزی یا کسی بهتر از دیگری وجود دارد و هیچ چیز یا هیچ کس، بهترین نیست.

گزینه درست: گزینه ی ۴

مفهوم ضرب المثل «دست بالای دست بسیار است» این است که همیشه چیزی برتر از دیگری وجود دارد.

۵۹- متن زیر چند نادرستی املایی دارد؟

«بهار در جنگل، گودال های کوچک و بزرگ درست کرد و در اطراف این گودال ها، گل های نرگس و بنفشه را پراکند. حشرات گوناگون، زنبورهای عسل و پروانه ها را روی گل ها و پرندگان را در دشت ها و جنگل ها در حال پرواز نشان

داد. بلبل را رویشاخه، خرگوش را میان جنگل نشانید. زمستان، سطح رودخانه ها را با قشر نازکی از یخ، براق کرد. روی سنوبرها و کاج ها پوشش سنگینی از برف پوشانید.»

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

گزینه درست: گزینه ی ۲

واژه ی «سنوبر» در متن صورت سؤال نادرست نوشته شده است.

۶۰- مفهوم کدام بیت به «اندیشیدن اندر کار خالق» نزدیک تر است؟

(۱) گفت طوطی را چه خواهی ارمغان/ کارمت از خطه ی هندوستان

(۲) برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری ست معرفت کردگار

(۳) ای یاد تو بر دل و زبان ها/ افتاده چو روح بر روان ها

(۴) هرگز نرسد به منزل عشق/ بی بدرقه ی تو کاروان ها

گزینه درست: گزینه ی ۲

در گزینه ی ۲ بر معرفت آفریدگار و اندیشه کردن در کار خلقت او که توسط انسان هوشیار صورت می گیرد، تأکید شده است.

دشوار

۶۱- بیت کدام گزینه با بیت «خدا در رنگ و بوی گل نهان است/ بهار و باغ و گل از او نشان است» ارتباط معنایی بیش تری دارد؟

(۱) بیا که وقت بهار است تا من و تو به هم/ به دیگران بگذاریم باغ و صحرا را

(۲) ز دست رفته نه تنها منم در این سودا (عشق)/ چه دست ها که ز دست تو بر خداوند است

(۳) هر کسی را دل به صحرایی و باغی می رود/ هر کس از سویی به در رفتند و عاشق سوی دوست

(۴) برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

گزینه درست: گزینه ی ۴

بیت گزینه ی ۴ مانند بیت صورت سؤال، به این نکته اشاره دارد که تمام پدیده های جهان هستی نشان دهنده ی قدرت خداوند هستند.

۶۲- گاه شاعر برای زیباتر کردن شعر خود، به حیوانات یا اشیا، ویژگی های انسانی نسبت می دهد. به این کار «جان بخشی» (تشخیص) می گویند. در قطعه شعر کدام گزینه جان بخشی وجود ندارد؟

۱) خبری داشت کلاغ/ گفت در گوش درخت/ برگ ها تک تک ریخت/ از سر و دوش درخت

۲) سار از شاخه پرید/ بال زد تا ته باغ/ گفت با سبزه و گل/ هرچه را گفت کلاغ

۳) دل هر غنچه تپید/ رنگ گل برگ پرید/ برگ بی حوصله شد/ سبزه خمیازه کشید

۴) آهو از دشت گریخت/ رمه برگشت به ده/ عاقبت باز رسید/ خبر از دشت به ده

گزینه درست: گزینه ی ۴

گریختن و برگشتن ویژگی طبیعی آهو و رمه است. در قطعه شعر گزینه ی ۴ به هیچ غیر انسانی ویژگی انسانی نسبت داده نشده است.

۶۳- مصراع دوم بیت زیر، هم زمان دو ویژگی متضاد به یک شخص (در این جا خداوند) نسبت داده شده است. به این صنعت که بعد ها بیش تر با آن آشنا خواهید شد، «تناقض (پارادوکس)» می گویند. در بیت کدام گزینه تناقض می یابید؟ «به مادر گفتم: آخر این خدا کیست؟/ که هم در خانه ی ما هست و هم نیست»

۱) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای؟/ من در میان جمع و دلم جای دیگر است

۲) هر که نداند سپاس نعمت امروز/ حیف خورد بر نصیب رحمت فردا

۳) از هر طرف که رفتم جز وحشتم نیفزود/ زنهار از این بیابان، وین راه بی نهایت

۴) من بدین خوبی و زیبایی ندیدم روی را/ وین دلاویزی و دل بندی نباشد موی را

گزینه درست: گزینه ی ۱

شاعر در بیت گزینه ی ۱ خود را در عین حاضر بودن، غایب می داند، همانند بیت صورت سؤال که می گوید خداوند، در عین این که در خانه ی ما هست، در آن جا نیست.

۶۴- با توجه به درس «آفریدگار زیبایی» دشت ها و جنگل ها و درّه ها، چرا زیباتر خودنمایی می کردند؟

- (۱) به خاطر نگاه پرمهر خورشید
(۲) کنار رفتن بادها
(۳) رنگ های زیبای فصل ها برای نقاشی کردن آن ها
(۴) چیر هدستی نقاشان

گزینه درست: ۱

در زیر نگاه پرمهر خورشید، دشت ها و جنگل ها و درّه ها، زیباتر خودنمایی می کردند.

۶۵- کدام کلمه ی زیر، از دو قسمت معنی دار تشکیل شده است؟

- (۱) اعمال (۲) کتاب ها (۳) کارخانه (۴) کوشش

گزینه درست: ۳

کلمه ی کارخانه، از دو قسمت کار و خانه که هر یک معنای جداگانه ای دارند، تشکیل شده است.

۶۶- با توجه به متن درس «آفریدگار زیبایی»، در کدام گزینه، ویژگی ذکر شده با فصل داخل پرانتز هماهنگ نیست؟

- (۱) حشرات گوناگون، زنبورهای عسل و پروانه ها را روی گل ها، بلبل را روی شاخه، خرگوش را میان جنگل و غوک را در برکه نشانید. (تابستان)

(۲) دستی به شاخه های درختان هلو، بادام و سیب برد و بر آن ها گردنبند هایی از گل های صورتی آویخت. (بهار)

(۳) به رنگ کاجها و سروها و صنوبرها دست نزد. (پاییز)

(۴) سطح رودخانه ها را با قشر نازکی از یخ، براق کرد. (زمستان)

گزینه درست: ۱

عبارت گزینه ی ۱ مربوط به فصل بهار است که به اشتباه به تابستان نسبت داده شده است.

۶۷- بیت کدام گزینه با بیت «برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار» قرابت معنایی بیشتری دارد؟

(۱) یار بی پرده از در و دیوار/ در تجلی آشکار بودن، است، یا اولی الابصار (بینایان)

(۲) تو گفתי مهربان تر از خدا نیست / دمی از بندگان خود جدا نیست

(۳) فضل خدای را که تواند شمار کرد؟/ یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟

۴) خداوندا، تویی حامی (پشتیبان) و حاضر / به حال بندگان خویش ناظر

گزینه درست: ۱

بیت صورت سؤال و بیت گزینه ی ۱، هر دو به این مفهوم اشاره دارند که خداوند در پدیده های عالم هستی متجلی و نمایان است.

۶۸- عبارت زیر، با کدام بیت ارتباط معنایی ندارد؟

«همیشه یادت باشد اگر خدا را خیلی دوست داشته باشی، حتماً می توانی او را در نشانه هایش ببینی.»

۱) خدا در رنگ و بوی گل، نهان است / بهار و باغ و گل از او نشان است

۲) تو گفתי مهربان تر از خدا نیست / دمی از بندگان خود جدا نی

۳) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

۴) و خدایی که در این نزدیکی است / لای این شب بوها، پای آن کاج بلند

گزینه درست: ۲

عبارت صورت سؤال و ابیات گزینه های ۱، ۳ و ۴ به این مسئله اشاره دارند که خدا را می توان از روی نشانه هایش دید و شناخت، اما بیت گزینه ی ۲ به این مفهوم اشاره دارد که خداوند از همه مهربان تر است و همیشه همراه بندگان خود می باشد.

۶۹- کدام یک از ابیات زیر، در وصف بهار سروده نشده است؟

۱) چون گل نوروز کند نافه باز / نرگس سرمست درآید به ناز

۲) خاموشی بلبلان مشتاق / در موسم (فصل) گل ندارد امکان

۳) داده عجب صفایی، باران به کشتزاران / فصل بهار این است، او دایه ی زمین است

۴) از دی (دیروز) که گذشت هر چه گویی خوش نیست / خوش باش و ز دی مگو که امروز خوش است

گزینه درست: ۴

در بیت گزینه ی ۴، هیچ نشانه ای از بهار وجود ندارد و تنها درباره ی خوشی در هر زمان صحبت شده است.

۷۰- بیت کدام گزینه با بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟

برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

۱) چرا هرگز نمی آید به خوابم؟ / چرا هرگز نمی گوید جوابم؟

۲) خدایی که از بوی گل، بهتر است / صمیمی تر از خنده ی مادر است

۳) فصل پا ز و زمستان می رود / بار دیگر، چون بهاران می شود

۴) خدا در رنگ و بوی گل، نهان است / بهار و باغ و گل از او نشان است

گزینه درست: ۴

هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ی ۴ به این مفهوم اشاره دارند که پدیده های مختلفی که در طبیعت وجود دارند، باعظمی شوند که ما به وجود خداوند پی ببریم.

۷۱- همه ی گزینه های زیر یک مفهوم مشترک را می رسانند، به جز گزینه ی ...

۱) خبری داشت کلاغ/ گفت در گوش درخت

۲) دل هر غنچه تپید/ رنگ گلبرگ پرید

۳) هر چه را دید و شنید/ بُرد تا پهنه ی دشت

۴) عاقبت باز رسید/ خبر از دشت به ده

گزینه درست: ۲

همه ی گزینه ها به جز گزینه ی ۲ درباره ی رساندن خبری به کسی یا چیزی است.

۷۲- با توجه به درس آفریدگار زیبایی، کدام گزینه نادرست است؟

۱) بهار، خرگوش را میان جنگل و غوک را در بر که نشانید.

۲) ابر خاکستری در نقاشی بهار و پا ز مشترک است.

۳) تابستان در جنگل با رنگ نیلی، گودال های کوچک و بزرگ درست کرد.

۴) پا ز روی سیم های برق، دسته دسته، پرستوهای مهاجر نشانید.

گزینه درست: ۳

بهار در جنگل با رنگ نیلی، گودال های کوچک و بزرگ درست کرد.

۷۳- گاه شاعر برای زیباتر کردن شعر خود، به حیوانات یا اشیا، ویژگی های انسانی نسبت می دهد. به این کار جان بخشی (تشخیص) می گویند. در قطعه شعر کدام گزینه جان بخشی وجود ندارد؟

۱) خبری داشت کلاغ / گفت در گوش درخت / برگ ها تک تک ریخت / از سر و دوش درخت

۲) سار از شاخه پرید / بال زد تا ته باغ / گفت با سبزه و گل / هرچه را گفت کلاغ

۳) دل هر غنچه تپید / رنگ گل برگ پرید / برگ بی حوصله شد / سبزه خمیازه کشید

۴) آهو از دشت گریخت / رمه برگشت به ده / عاقبت باز رسید / خبر از دشت به ده

گزینه درست: ۴

گریختن و برگشتن ویژگی های طبیعی آهو و رمه است. در قطعه شعر گزینه ی ۴ به هیچ غیر انسانی ویژگی انسانی نسبت داده نشده است.

۷۴- مفهوم کدام بیت به اندیشیدن اندر کار خالق نزدیک تر است؟

۱) گفت طوطی را چه خواهی ارمغان / کارمت از خطه ی هندوستان

۲) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

۳) ای یاد تو بر دل و زبان ها / افتاده چو روح بر روان ها

۴) هرگز نرسد به منزل عشق / بی بدرقه ی تو کاروان ها

گزینه درست: ۲

در گزینه ی ۲ بر معرفت آفریدگار و اندیشه کردن در کار خلقت او که توسط انسان هوشیار صورت می گیرد، تأکید شده است.

۷۵- با توجه به درس «آفریدگار زیبایی» دشت ها و جنگل ها و دره ها، چرا زیباتر خودنمایی می کردند؟

۱) به خاطر نگاه پرمهر خورشید ۲) کنار رفتن باده ها

۳) رنگ های زیبای فصل ها برای نقاشی کردن آن ها ۴) چیر هدستی نقاشان

گزینه درست: ۱

در زیر نگاه پرمهر خورشید، دشت ها و جنگل ها و درّه ها، زیباتر خودنمایی می کردند.